

är, att vi lämnade guldmyntfoten. Hans uppfattning då detta ägde rum var något annorlunda. Då utmålades det som ett ytterst riakfyllt företag, medan det nu är en gott verkande faktor. Säkert är, att kronans depreciering varit till stor hjälp för vår exportindustri. Uppsvinget inom exportindustrien är en mycket viktig faktor i återhämtningen. Exportvärdet är nu åter uppe på nästan samma nivå som 1929-30. Detta har i hög grad berott på att vi kunnat utnyttja vår deprecierade valuta. Man medger också den avgörande betydelsen av att vi kunnat uppehålla jordbruksbefolkningens köpkraft. De goda skördarna ha också gjort sitt till, men man bör observera, att de lika lätt kunnat bli till olycka om ej staten hållit priserna uppe.

"Vi vill dömas efter

vara gärningar".

Per Albin Hansson talar i Visby, Slite och Hemse.

F. statsministern Per Albin Hansson talade i lördags i Visby och i går i Slite och Hemse. I Visby var mötet utlyst i D. B. V:s paviljong, som redan före den utsatta tiden var fylld till sista plats. Inne i Paviljongen hade omkring 1,000 personer samlats, och dessutom hade en åhörarskara, som fått plats inomhus, samlats på planen utanför, där högtalare var uppsatt.

Mötet inleddes med ett musikstycke av N. T. O:s musikkår, varefter socialdemokraternas riksdagsmannakandidat, hr K. F. Söderdahl, hälsade talaren och publiken välkomna. Hr

En annan betydelsefull åtgärd var igångsättandet av de allmänna arbetena. Ökad köpkraft hos exportindustriens arbetare betyder ökad avsättning inom hemmanindustrien, det medger man också. Men i fråga om de allmänna arbetena förnekar man bländ

sina egna teorier. Genom stora investeringar, subvention åt industrien etc. fick hemmanindustrien arbete, och om arbetarna i hemmanindustrien få arbete och köpkraft skapas återigen nytt arbete.

Det är fruktillst att säga, att krispolitiken ej haft någon betydelse. När vi konstaterar detta är det ej för att vinna pris, men det är mycket betydelsefullt för framtiden att kunna konstatera, att man genom aktiva insatser kan påverka utvecklingen.

Vi kunde snart konstatera nya motsättningar, nämligen när det gäller den politik som bör föras för att motverka kommande kriser. Man söker ej förvärva den enskilda företagsamheten genom att säga, att det ej blir fler kriser. Tvärtom, säger man, vi måste räkna med kris och nu inakrånka arbetena. Högern och folkpartiet gå här tillsammans. Hr Pehrsson i Bramatorp uttalar i stället sin anslutning till samma principer som tillämpades 1933. När den soc.-dem. regeringen tillträdde måste den möta underbrännande kris vid en inventering av arbetslösheten. Krisen hade då pågått ett år utan att den frisinnade regeringen kände

Hansson besteg därefter talerstolen, hälsade på kraftiga applåder.

Valdiskussionen borde ha till uppgift, framhöll tal., att klargöra riktningarna för de närmaste årens praktiska arbete i regering och riksdag. I sin iver att miss-tänkligen socialdemokratien ha emellerlid högern och folkpartiet i hög grad förnytt diskussionen. De ha mera agnat sig åt att i skrämmande färger utmåla följden av ökat socialdemokratiskt inflytande än att klargöra vad de själva positivt vilja.

Den socialdemokratiska regeringens åtgärder möttes till en början av en mycket skarp kritik. Man sade att de skulle leda till ruin och olycka för landet, och i 1934 års valrörelse manade högern till systemskifte. Man hade då kunnat vänta, att högern gått ut i 1936 års valrörelse med att framhålla det olyckliga i den förda politiken. Men i stället måste man erkänna även från högerhåll, att det utträttats mycket av värde under de senaste åren. Sålunda tala-

något behov att göra någon sådan undersökning. Vi vill ej att detta upprepas, och därför var den soc.-dem. regeringen beredd att arbeta på krisberedskap, och nu har Bramatorp förklarar sig beredd att fortsätta våra förberedelser. Det måste vara en ständigt aktiv krisberedskap, som förberedelserna på arbetsmarknaden och all hanting färdigt när krisen kommer, så att ej hundratusentals människor måste lida nöd i onödan på grund av bristande förutseende. Men hr Bagge har bestämt sagt ifrån, att krispolitiken ej får upprepas, och hr Andersson i Rasjön är lika likgiltig. Alltså måste arbetarna och bönderna sörga för att rusta landet mot en kommande kris. Vi måste möta arbetslösheten genom arbete, så att vi undvika understöd och utdelning av almåsor, som hr Bagge så vackert uttryckte sig.

Hr Hamrin beskylld oss för slötespolitik. Vi mena, att rikspolitikkens uppgift är att skapa trygghet åt alla. Ett led i denna politik är att söka höja folkpenning-

under de senaste åren här i landet är resultatet av samtliga partiers strävan. Detta måste innebära en anslutning som aldrig tillförene från alla partiers sida — med undantag för kommunister och kilbomare. Om detta är riktigt gå alltså högern och socialdemokraterna på samma linje. Soc.-dem. kunna ej utelämnas, ty de äro det största partiet och ha innehaft en ledande ställning. Alltså måste man dra den slutsatsen, att socialdemokraternas andel i vad som gjorts är mycket betydande.

Samtidigt söker emellerlid högern uppehålla kritiken mot den socialdemokratiska politiken. Man säger, att vår krispolitik ej haft någon eller i varje fall ytterst ringa andel i resultatet. Vad är sanning?

Sedan folket sett resultatet av den förda politiken har högern ansett det omöjligt att misskreditera nämnda politik. Alltså tillgripes man utvägen att påstå, att även högern var med om att genomföra den. Sanningen är mycket riktigt den, att vår politik endast kunnat genomföras genom sam-

verkan med andra partier i riksdagen. Socialdemokraterna ha visserligen varit i minoritet, men vi ha fått stöd från annat håll. Närmast var det överenskommelsen 1933 mellan socialdemokraterna och bondeförbundet under medverkan av en del frisinnade som gjorde denna politik möjlig. Vi ha ingen anledning att pretendera på att vi ensamma gjort vad som blivit gjort. Denna samling är av sådan betydelse för demokratin och parlamentarismen i vårt land, att det vore ett misstag av oss att utsända faktum.

I 1932 års valrörelse voro socialdemokraterna nästan ensamma om att förkunna att krisen skulle kunna brytas genom en höjning av folkets köpkraft. Vi ville ej blott bringa nödörtigt hjälp utan föra en sådan politik, att den aktiva insatsen kunde föra oss ut ur krisen. Vi bära även ansvaret i så måtto, att vi i regeringsställning fornade riktningarna för krispolitiken. Man accepterade våra linjer och det blev en samling. Efter ett par år kunde man konstatera, att

genomförda och säger då: »Detta är sunt och riktigt, detta har högern varit med om.» Men vem har bromsat utvecklingen, vem sökte in i det sist hindra rösträtten, arbetslöshetsbegränsningen etc.? Högern blir mer och mer reformvänlig, ju fler reformer som äro genomförda.

Man har många gånger sökt skrämra för socialdemokraterna, t. ex. i valrörelsen 1928, då vi presenterades som boskapstjuvar och kvinnörvare. Vi ha suttit fyra år i regeringsställning och visserligen idkat lite kohandel, men detta har ej minskat bondens kobestånd. Man har i år ej dragit sig för att presentera Engberg och Vernerström som fosterlandsfrjädare, och högerns vallim är ett grovt bedrägeri, där man ligger ord i Wigfors mun, som han aldrig yttrar eller kunnat yttra. Troar man verkligen sig kunna vinna något genom en dylik skrämrelagitation? Vi begära endast att bli dömda efter våra gärningar.

Hr Hanssons tal mottogs med långvariga och kraftiga applåder.

U. K:s kör sjöng så »Sverige för folkets», varpå hr Söderdahl med några ord tackade tal. och utbragde ett kraftigt besvarat leve för Arbetarpartiet.

U. K:s kör sjöng så »Sverige för folkets», varpå hr Söderdahl med några ord tackade tal. och utbragde ett kraftigt besvarat leve för Arbetarpartiet.

I stället för att rikta blickarna framåt upptas nu diskussionen av vad som gjorts. Hr Bagge har härovidlag gjort ett viktigt medgivande. Han har talat om vår politik som en faktor i återhämtningen. Men sedan tar han tillbaka sitt yttrande och säger, att Sverige övervunnit krisen trots den socialdemokratiska krispolitiken.

Man talar om de många faktorer, som hjälpt oss ut ur krisen. Hr Hamrin kommer nu och säger, att den viktigaste orsaken